

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juřičkové, soudkyně Lenky Matyášové a soudce Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **S. D.**, zastoupený Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem, sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, sídlem Olšanská 2176/2, Praha 3, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 3. 2020, č. j. CPR-22147-3/ČJ-2019-930310-V242, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 24. 3. 2021, č. j. 78 A 6/2020 - 41,

takto:

I. Kasační stížnost žalobce **se zamítá**.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátu, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **3 400 Kč**, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalobce se blanketní žalobou domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalované, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno prvostupňové rozhodnutí

Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, ze dne 18. 4. 2019, č. j. KRPU-27188-36/ČJ-2019-040022-RD-SV. Tímto rozhodnutím bylo žalobci uloženo podle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců"), správní vyhoštění a stanovena doba, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, a doba k vycestování. Žalobce v podané žalobě požádal o ustanovení zástupce z řad advokátů.

[2] Krajský soud v Ústí nad Labem usnesením ze dne 7. 4. 2020, č. j. 78 A 6/2020 - 12, ustanovil žalobci zástupce z řad advokátů a současně jej vyzval k doplnění žaloby, jelikož neobsahovala zákonem stanovené náležitosti [uvedení konkrétních skutkových a právních důvodů žaloby (žalobní body) a dále návrhu výroku rozsudku dle § 71 odst. 1 písm. d) a f) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále také jen „s. ř. s.")]. Zástupci žalobce bylo usnesení ze dne 7. 4. 2020, č. j. 78 A 6/2020 - 12, doručeno téhož dne 7. 4. 2020 prostřednictvím systému datových schránek. Usnesením ze dne 19. 6. 2020, č. j. 78 A 6/2020 - 24, ve znění usnesení ze dne 6. 8. 2020, č. j. 78 A 6/2020 - 30, poté krajský soud podanou žalobu odmítl pro neodstranění nedostatků podání, neboť k výzvě soudu nebyly vady odstraněny. Žalobce napadl toto usnesení kasační stížností, kterou Nejvyšší správní soud shledal důvodnou, a rozsudkem ze dne 15. 10. 2020, č. j. 6 Azs 210/2020 - 20, usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dospěl k závěru, že odmítnutí žaloby bylo nezákonné, neboť usnesení o ustanovení zástupce spojené s výzvou k odstranění vad žaloby bylo doručeno pouze stěžovatelovu zástupci, nikoli však samotnému stěžovateli, a tedy nenabylo právní moci. Lhůta pro odstranění vad žaloby proto neuplynula. Zároveň Nejvyšší správní soud upozornil krajský soud na to, že odmítnutí žaloby odůvodnil nesprávným odkazem na § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[3] Krajský soud v dalším řízení usnesením označeným v záhlaví tohoto rozsudku žalobu opětovně odmítl s odkazem na § 37 odst. 5 s. ř. s. V odůvodnění usnesení uvedl, že k doručení usnesení o ustanovení zástupce spojeného s výzvou k doplnění podání došlo dne 12. 11. 2020 na stěžovatelem uvedenou adresu Poděbradova 161/10, Lysá nad Labem. Vady podání však nebyly ve lhůtě odstraněny, a proto soud nemohl v řízení o žalobě pokračovat.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel") podal proti usnesení krajského soudu kasační stížnost, v níž namítal nezákonnost postupu krajského soudu, který žalobu opětovně odmítl s odkazem na § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pro nesplnění podmínek řízení, ačkoli se jednalo o absenci náležitostí žaloby. Stěžovatel se dále domníval, že mu usnesení o ustanovení zástupce s výzvou k doplnění náležitostí žaloby nebylo řádně doručeno. Stěžovatel sice v prvně podané kasační stížnosti označil jako adresu pobytu: P. X, L. n. L., tuto adresu však rozhodně neuvedl jako adresu doručovací. V době, kdy bylo usnesení ze dne 7. 4. 2020, č. j. 78 A 6/2020 - 12, stěžovateli doručováno soudem, nadto nebyla tato adresa již aktuální, neboť stěžovatel z České republiky odcestoval z důvodu nemožnosti

nalezení zaměstnání. Stěžovatel tak nesouhlasil s postupem krajského soudu, který dle jeho názoru nesprávně vyhodnotil aktuální informace z dostupných registrů cizinců, a nerozhodl o ustanovení opatrovníka stěžovateli z důvodu jeho neznámého pobytu.

[5] Žalovaná práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužila, pouze navrhla, aby byla kasační stížnost jako nedůvodná zamítnuta.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přípustností podané kasační stížnosti, jelikož se jedná o kasační stížnost opakovanou. Podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. není přípustná kasační stížnost *proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.* Citované ustanovení limituje přípustnost kasační stížnosti ve vztahu k právní otázce již dříve v téže věci Nejvyšším správním soudem závazně posouzené. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v této souvislosti vyslovil, že *„přípustnost samotné opětovné kasační stížnosti je omezena na důvody, které Nejvyšší správní soud v téže věci dosud nevyřešil* (viz usnesení ze dne 8. 7. 2008, č. j. 9 Afs 59/2007 - 56, č. 12/2008 Sb. NSS).

[7] V prvně projednané kasační stížnosti, o níž bylo vedeno řízení pod sp. zn. 6 Azs 210/2020, Nejvyšší správní soud posuzoval otázku běhu lhůty k doplnění žaloby v situaci, kdy krajský soud nevyčkal, až bude usnesení o ustanovení zástupce spojené s výzvou k doplnění žaloby doručeno jak ustanovenému zástupci, tak samotnému stěžovateli. V době vydání prvého usnesení o odmítnutí žaloby tak lhůta pro odstranění vad žaloby nedoběhla v důsledku nedoručení usnesení stěžovateli.

[8] V nyní projednávané kasační stížnosti stěžovatel namítá především vadný postup soudu spočívající v doručování usnesení o ustanovení zástupce spojeného s výzvou k odstranění vad žaloby na nesprávnou adresu. V tomto případě se tedy jedná o posouzení správnosti postupu krajského soudu při doručování usnesení a s tím spojené důsledky. Je tedy zřejmé, že se jedná o odlišnou právní otázku, kterou se Nejvyšší správní soud v této věci nezabýval. Kasační stížnost je proto přípustná.

[9] Nejvyšší správní soud poté přistoupil k jejímu věcnému posouzení a dospěl k závěru, že není důvodná.

[10] Pokud stěžovatel v kasační stížnosti opětovně poukazuje na nesprávnost postupu krajského soudu, který rozhodl o odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že z obsahu usnesení napadeného kasační stížností je zřejmé, že krajský soud již správně uvedl, že v případě absence žalobních bodů se jedná o vadu spočívající v absenci zvláštních náležitostí žaloby, kterou lze odstranit postupem dle § 37 odst. 5 s. ř. s., a to ve lhůtě pro podání žaloby. Při úvaze o uplynutí lhůty pro podání žaloby pak krajský soud správně vycházel z § 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců (nikoli z odst. 1 téhož ustanovení zákona, které v kasační stížnosti zmiňuje stěžovatel), dle kterého *žaloba proti správnímu rozhodnutí o vyhoštění musí být podána do 10*

dnů od doručení rozhodnutí správního orgánu v posledním stupni. Zmeškání lhůty nelze prominout. Zároveň krajský soud zohlednil také § 35 odst. 10 větu třetí s. ř. s., dle které platí, že *požádá-li navrhovatel o osvobození od soudních poplatků nebo o ustanovení zástupce, po dobu od podání takové žádosti do právní moci rozhodnutí o ní neběží lhůta stanovená pro podání návrhu na zahájení řízení.*

[11] Krajský soud vycházel z toho, že usnesení ze dne 7. 4. 2020, jímž byl stěžovateli ustanoven zástupce a současně byl vyzván k odstranění chybějících náležitostí žaloby, nabylo právní moci doručením stěžovateli dne 12. 11. 2020. Lhůta pro podání žaloby počala plynout dne 26. 3. 2020 (jejíž počátek určilo doručení správního rozhodnutí stěžovateli dne 25. 3. 2020), přičemž ke dni podání žaloby, tj. ke dni 2. 4. 2020, z ní uplynulo osm dnů, tudíž do jejího konce zbývaly dva dny. Po dobu od podání žaloby (obsahující návrh na ustanovení zástupce) do doby nabytí právní moci usnesení ze dne 7. 4. 2020, jímž byl stěžovateli zástupce ustanoven, tato doba neběžela. Od 12. 11. 2020, kdy usnesení ze dne 7. 4. 2020 nabylo právní moci, pak běh lhůty pro podání žaloby pokračoval a její konec připadl na pondělí 16. 11. 2020 (nejblíže následující pracovní den po sobotě 14. 11. 2020, na kterou by konec lhůty pro podání žaloby jinak připadl). Pokud stěžovatel ani ustanovený zástupce na usnesení nijak nereagovali, ačkoli byli řádně poučeni o tom, že soud žalobu odmítne, nebude-li ve stanovené lhůtě doplněna a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, dle Nejvyššího správního soudu nelze postupu krajského soudu, který žalobu odmítl dle § 37 odst. 5 s. ř. s., nic vytknout (viz též rozsudek rozšířeného senátu ze dne 20. 3. 2018, č. j. 3 Azs 66/2017 - 31, č. 377/2018 Sb. NSS).

[12] Stěžovatel v kasační stížnosti rovněž namítal, že krajský soud usnesení ze dne 7. 4. 2020 doručoval na neaktuální adresu stěžovatele, jemuž neustanovil opatrovníka z důvodu neznámého pobytu.

[13] Doručování v soudním řízení správním upravuje § 42 s. ř. s., podle jehož odst. 5 platí, že se pro doručování použijí příslušná ustanovení zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), v případě, že právní úprava v soudním řádu správním absentuje. Právní úprava doručování obsažená v § 45 až § 50l o. s. ř. se přitom vztahuje i na doručování cizincům. Soud předně doručuje písemnosti do datové schránky účastníka. Pokud účastník nemá zřízenu datovou schránku, doručuje soud prostřednictvím doručujícího orgánu (soudního doručovatele, držitele poštovní licence, případně veřejnou datovou sítí), a to na adresu pro doručování sdělenou soudu nebo na kterékoli jiné místo, kde bude adresát zastižen. Pokud účastník nesdělil soudu doručovací adresu (§ 46a o. s. ř.), doručuje soud písemnosti na adresu podle § 46b o. s. ř. Jestliže soud nezjistí žádnou adresu pro doručení cizinci, je namístě ustanovit mu opatrovníka podle § 29 odst. 3 o. s. ř. (ve spojení s § 64 s. ř. s.).

[14] Podle § 46a odst. 1 o. s. ř. se *adresátu doručuje na adresu pro doručování, lze mu rovněž doručit na kterémkoliv jiném místě, na němž bude zastižen.* Podle § 46b písm. a) o. s. ř. *neuvedl-li adresát ve svém podání nebo jiném úkonu učiněném vůči osudu adresu místa v České republice, na kterou mu mají nebo mohou být doručovány písemnosti, je adresou pro doručování u písemnosti doručované prostřednictvím doručujícího orgánu (...) adresa místa pobytu cizince na území České republiky podle druhu pobytu cizince.*

[15] V případě zásilek, které není třeba doručovat do vlastních rukou, upravuje občanský soudní řád jejich doručení v § 50 odst. 1 o. s. ř., který stanoví, že *nezastihl-li doručující orgán adresáta písemnosti, vhodí písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky; písemnost se považuje za doručenou vhozením do schránky, datum vhození vyznačí doručující orgán na doručence a na písemnosti.*

[16] Z uvedeného je zřejmé, že účastníku řízení mají být písemnosti doručovány na adresu, kterou uvedl ve svém podání soudu nebo při jiném procesním úkonu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 4. 2016, č. j. 6 Ads 142/2015 - 35). V souzeném případě stěžovatel v prvně podané kasační stížnosti ze dne 6. 7. 2020 uvedl jako adresu: „*bytem P. X, L. n. L.*“, která se shoduje také s adresou jeho pobytu obsaženou v evidenci cizinců. Z evidenční karty stěžovatele obsažené v evidenci cizinců plyne jeho odchod z Pobytového střediska v Havířově dne 19. 3. 2020 na privát (od 15. 5. 2020), a to právě na adresu P. X, L. n. L. Krajský soud tak správně vycházel z toho, že stěžovatel tuto adresu označil jako adresu doručovací, zároveň se tato adresa shodovala s adresou hlášeného místa pobytu stěžovatele na území České republiky ve smyslu § 46b písm. a) o. s. ř. Krajský soud proto nepochybil, pokud usnesení ze dne 7. 4. 2020 doručoval stěžovateli právě na tuto adresu. Z připojené doručenky (založené ve spisu krajského soudu) je dále patrné, že krajský soud usnesení zasílal stěžovateli obálkou typ III (tj. obálkou vztahující se k doručování jiných písemností nedoručovaných do vlastních rukou adresáta), a jelikož stěžovatel nebyl při doručování zastižen, byla písemnost vhozena do jeho domovní nebo jiné adresátem užívané schránky (§ 50 odst. 1 o. s. ř.), čímž došlo k doručení usnesení.

[17] Na shora uvedeném závěru nic nemění ani stěžovatelova argumentace (nadto ničím nepodložená), že se na území České republiky v době doručování již nenacházel, neboť s ohledem na nemožnost nalezení zaměstnání z České republiky odcestoval. Krajský soud neměl v době doručování usnesení ze spisového materiálu ani z jemu dostupných zdrojů žádný poznatek o tom, že by stěžovatel skutečně území České republiky opustil, že by byl neznámého pobytu, a že by tedy bylo na místě ustanovit mu v řízení opatrovníka (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2020, č. j. 3 Azs 41/2019 - 55, bod [12], nebo rozsudek ze dne 30. 9. 2021, č. j. 8 Azs 316/2019 - 20). Jak již bylo uvedeno výše, v době doručování písemnosti se stěžovatelem označená adresa shodovala s adresou místa jeho pobytu ve smyslu § 46b písm. a) o. s. ř., a tedy doručení písemnosti proběhlo v souladu se zákonem (viz již citovaný rozsudek č. j. 8 Azs 316/2019 - 20). Z evidence cizinců nadto neplynul neznámý pobyt stěžovatele, ale naopak skutečnost, že měl do 18. 11. 2020 (tj. i v době doručování usnesení) vízum za účelem strpění.

[18] Nejvyšší správní soud konstatuje, že je povinností účastníka v případě vedení jakéhokoli správního či soudního řízení počínat si odpovědně a aktivně v otázce poskytnutí adresy, na níž bude úřední písemnosti přijímat, a to bez ohledu na to, zda se na této adrese zdržuje či nikoli. Koncepce doručování podle platné právní úpravy se totiž dle ustálené judikatury Ústavního soudu opírá o zásadu, že každý adresát je odpovědný „*za existenci adresy pro doručování a ochranu vlastních zájmů*“ (k tomu viz usnesení Ústavního soudu ze dne 12. 1. 2012, sp. zn. III. ÚS 3538/11, či ze dne 18. 5. 2016, sp. zn. I. ÚS 1281/16).

[19] Nad rámec uvedeného pak Nejvyšší správní soud doplňuje, že zástupci žalobce, jemuž bylo usnesení ze dne 7. 4. 2020 doručeno téhož dne, po celou dobu řízení nic nebránilo v tom, aby náležitosti blanketní žaloby doplnil. Přesto ustanovený zástupce tuto povinnost nesplnil, zůstal po celou dobu pasivní a k doplnění žaloby nepřistoupil, což znemožnilo její věcné projednání.

[20] Krajský soud tak v napadeném usnesení dospěl ke správnému právnímu závěru, že v souzené věci byly naplněny zákonné podmínky pro odmítnutí žaloby podle § 37 odst. 5 s. ř. s.

IV. Závěr a náklady řízení

[21] Na základě výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[22] O nákladech řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšné žalované žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení se jí tudíž nepřiznává.

[23] Stěžovateli byl usnesením krajského soudu ze dne 7. 4. 2020, č. j. 78 A 6/2020 - 12, ustanoven zástupce Mgr. Ladislav Bárta, advokát. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. platí v takovém případě hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanoveného advokáta stát. V souladu s týmž ustanovením zákona zastupoval ustanovený zástupce stěžovatele rovněž v řízení o kasační stížnosti. Podle § 7 bodu 5 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), náleží ustanovenému zástupci stěžovatele odměna za jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu (písemné podání ve věci samé – podání kasační stížnosti) ve výši 3 100 Kč a podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu náhrada hotových výdajů v paušální částce 300 Kč, celkem tedy 3 400 Kč. K jejímu vyplacení byla stanovena přiměřená lhůta jednoho měsíce.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. června 2022

Mgr. Ing. Veronika Juřičková
předsedkyně senátu